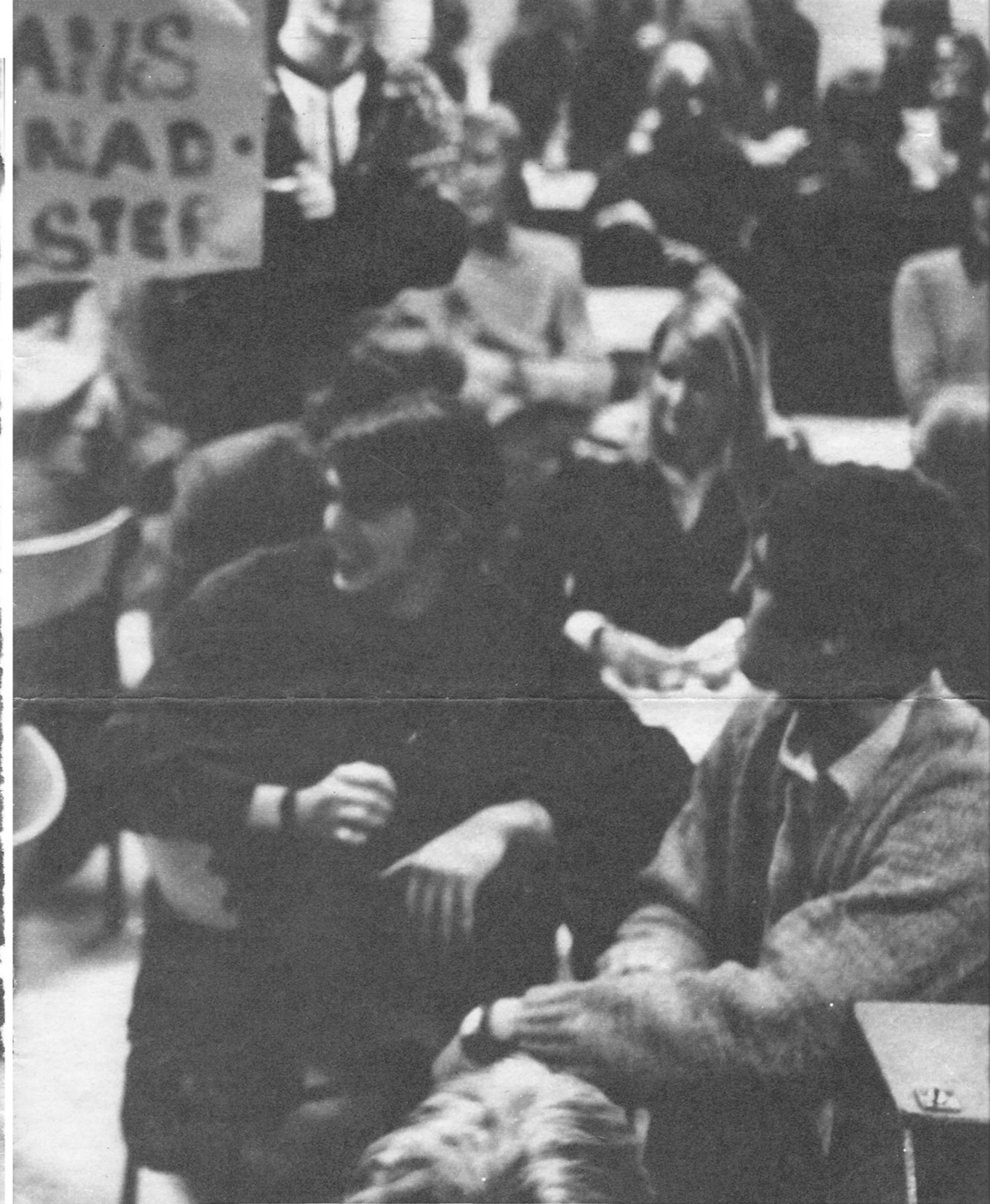

HON TÄMJER UNGDOMEN

Marinella Rolfart, 20-årig frispråkig ledare för ungdomsgården Lärkan i Sundbyberg, sätter alla vedertagna regler för klubbverksamhet ur spel. Receptet är: Låt tonåringarna vara sig själva. Och hon har mycket att säga alla som sysslar med ungdom av i dag.

”Pensionärer är mycket festligare än medelålders folk.”

Marinella Rolfart är 20 år och Sveriges yngsta ungdomsgårdsföreståndare, men har bara halv lön. (För jag är inte utbildad, se.)

Hon vill revolutionera allting, hela det s k ungdomsarbete, hela attityden mot ungdom. Hon vill få de medelålders att inte säga: Bli som vi! I stället vill hon lära dem att säga: Var er själva! För om man bara är sig själv, säger Marinella, så får man kraft att tycka om sig själv och andra och livet. Därför skapade hon Lärkan i Sundbyberg och kallade det popkulturhus — 130 psykedeliskt bemålade kvadratmeter där man kan vara lycklig.

— Vi fick den här lokalen sommaren 1966. Jag har varit med i Sundbybergs ungdomsteater sen jag var tolv. Men ledaren för teatern var olämplig, det tyckte vi alla. Så vi sammankallade honom och intendenten för fritidsnämnden i Sumpan och ett par kommunalgubbar och sa vad vi tyckte. Resultatet blev att jag övertog ledningen för teatergruppen hösten 65. Efter som ungdomsteatern lyder under fritidsnämnden, fick jag kontakt med gubbarna där. Nämnden hade fått hyra den här lokalen och frågade vad jag tyckte dom skulle göra med den.

Det var så Lärkan kom till, liksom. Och jag blev chef för den i stället för att försöka bli skådespelerska, som var meningen. Jag hade aldrig varit på en ungdomsgård förrän jag fick min egen. Dom är så deprimerande, kommunalgrå.

Hon sitter på en hög pall med ryggen mot en röd pelare i en miljö som ingen kommunal inredningsexpert fått röra vid. Hon har skapat den själv tillsammans med jämnåriga. Och den skapas ständigt om — unga människor som ständigt förändras. hur skulle de kunna trivas i en statisk miljö? Miljön måste utvecklas tillsammans med dem själva, får inte vara en slutprodukt med grå väggar och perstorpsplattor och sånt. Lysrören — de klassiska ungdomsgårdslysrören — finns inte här. Bara smålampor. Det är ganska mörkt.

Mitt i detta Marinella. Hon kallas Picko, därför att hon är så liten till värtan. Hon har

långt hår och vackra ögon och är rätt poppig klädd.

— När jag uttalar mej på sammanträden och så bryr sej aldrig dom äldre kollegerna om att lyssna, har jag märkt. Dom har ju sin erfarenhet, säger dom möjligen. Ibland har jag en känsla av att dom är skräja på nåt sätt.

Sist vi hade sammanträde sa en ungdomsgårdsföreståndare att svarta väggar kan man ju inte ha för det verkar ofräscht. Och vi får inte måla svarta jävlar på väggarna som Lärkan, för det vill inte stadsarkitekten. Men eftersom ungdomsgårdar byggs för ungdomar, är det väl vi som ska trivas där, inte en massa arkitektgubbar. Inredningen måste vara varm och mjuk och gullig om vi ska trivas där och kunna relaxa. Inte tråkig och jämngrå och bara tvättbar.

Tre kvällar i veckan är det spisarkväll på Lärkan. Inte bara pop, utan klassisk musik och jazz också. Den fjärde kvällen — lördag — spelar två band. Ett popband för dans. Och senare seriösare musik.

— Men dansen håller på att försvinna. Vi älskar musiken och då vill man lyssna. Inte bara röra armar och ben efter den. Och när vi dansar så håller vi i varann.

Och så finns det kurser: teater, smalfilm, emaljering och silversmide, batik, sömnad (lika många pojkar som flickor nästan), teckning, målning, jazzbalett. Förra året hade Lärkan 700 medlemmar.

Det är Picko som håller i alltihopa.

— Äldre ungdomsledare tycks betrakta sej själva som nåt slags barnhäftiga samariter som vikt sitt liv åt den missanpassade stackars ungdomen. Dom tar dit en massa tråkiga föreläsare och säger att det här är KULTUR, och det vill kommunalfullmäktige att vi ska ägna oss åt. Dom får ungdomarna att känna sej skyldiga för att dom går till en ungdomsgård. Men gården ska ju vara deras, tycker jag, ungdomarnas.

Ungdomarna har en tendens att trotsa äldre ungdomsledare för att dom är äldre, helt enkelt. Här på Lärkan har vi inga disciplinårebe-

ter. Jag vet inte vad det är, faktiskt.

Kommunalgubbarna ser ungdomsgårdarna som ett slags sluss: man ska plocka in ungdomar från gatorna, sätta på dom slips och höja dom på nåt sätt och ha aktiviteter för sej. Slutmålet är att dom ska lämna gårdarna och ge sej in i föreningslivet, kommunalgubbarnas sociala patentmedicin.

Vi försöker inte smyga med att Lärkan är en kommunal inrättning. Trots att både kommunalgubbe och ungdomsgård är rena skällsord för alla ungdomar.

Vår lokal är som en scen där kulisserna hela tiden ändras för att passa tiden och oss. Vi målar och grejar själva. Och det blir billigare än att ha nån expert som gör en inredning som bara står och ser tråkig ut år efter år. Men det har mina äldre kolleger svårt att fatta. Dom säger att Lärkan är så speciell och att så kan man inte ha det överallt. Men det finns inget speciellt med Lärkan. Lärkan är det enklaste tänkbara. Exakt så som ungdomarna själva vill ha det, nämligen.

Dom gamla tycker att en ungdomsgård är toppen bara man sätter in ett pingisbord i ett hörn och en TV i ett annat.

Vi hade några stycken som knarkade här. En äldre föreståndare skulle kalla in knarkarna nånstans och börja moralisera. Jag snackar bara lite privat med dom och säger att jag skulle aldrig knarka, för jag känner till följderna. Jag har faktiskt fått ett par stycken att sluta. Det farliga med knarket är att det är en modelfluga — men behovet sitter kvar även när flugan är över. Det går att få folk att sluta med det bara man är polare med dom — men det måste ske innan dom blivit slavar under knarket.

Jag tror att knarkproblemet är massmedias fel. Som inte tar hänsyn till att vi faktiskt har en mycket väl utvecklad idolkult. Ungarna läser i tidningen att deras idoler knarkar. Va ball, tänker dom, knarkar Rolling Stones? Då måste jag också börja.

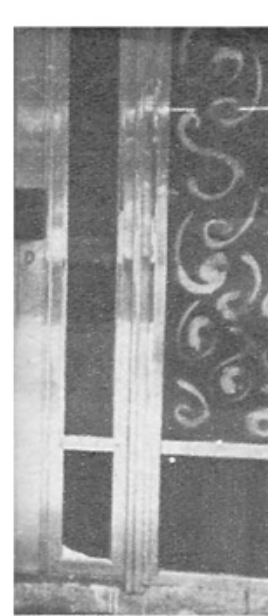
Varför vi har en idolkult? Det har alltid funnits. Förr var det väl vikingahöjningar

Marinella — som kallas Picko därför att hon är så liten — utanför Lärkan, miljö för ungdom ska

I stora lokalen. Marinella med huvud

n är så liten — ungdomar.

— Vi målar om hela tiden, förändrar. Hon pratar snabbt och entusiastiskt. Slår ut med armarna. Detta är hennes chefsexpedition med blommig telefon.

nderna. I bakgrunden Hasse Gustavsson, discjockey, Ulf Weingarten och lillasyster Benita.

och såna. I forntiden alltså.

Ungdomarna vet att dom inte får dricka här. Ändå blir jag bara glad när nån kommer fram och säger: "Vill du ha, Picko? Jag har en flask whisky med mej." För det visar att dom inte betraktar mej som nån överhet och är rädda för mej. Så jag säger bara att det är förbjudet, det vet du ju. Och så tar jag hand om flasken. När dom går hem får dom hämta sin flaska inne på min expedition. Det är aldrig nån som är full här inne.

Det bor några människor mitt emot Lärkan som säkert är hemskt olyckliga. En kväll ringde dom till expeditionen och sa: Det står några ungdomar och snuskar utanför er port. När jag gick ut och tittade stod dom bara och pussades. Jättegulligt. Det naturligaste i världen är väl att vi blir förälskade i varann. Det tycker jag att man ska visa — inte försöka dölja. Vi sa att det finns lite värme och gullighet i världen.

På en del ungdomsgårdar får dom inte hålla varann i handen. Föreståndarna kallar det för hängel.

Jag tror att pensionärer är mycket festligare än många medelålders människor. Jag tror att jag ska bjuda hit pensionärer, det är kanske några som skulle vilja vara här på dagtid när inte vi är här. Dom gillar nog röda och svarta väggar, tror jag.

Det finns nog inte en femtonåring som inte har legat med en kille nu. Fast vi är inte alls så där läskigt frigjorda som en del medelålders tror. Vi ligger inte alls med vem som helst. Dom flesta har det rätt gulligt tillsammans.

Jag är arg på att folk har för sej att man måste vara medelålders för att veta nåt väsentligt. Jag är arg på Sverige för att staten tar hand om allting så att människor blir förslöade och har tråkigt. Jag är arg på Sverige för att människor här tror att man är en dålig flicka om man skrattar högt på gatan. Jag är arg på alla ungdomsledare som inte slutar trots att dom vet att dom inte passar för jobbet. Alldeles för många lärare och ungdomsledare är f d hackkycklingar som njuter av att själva ha befälet, ta revansch.

Man måste lära unga människor — innan det är för sent — att man får vara känslig